

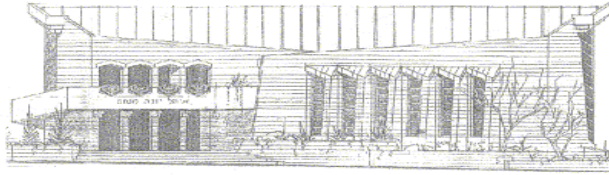
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת

ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

קטיף פירות בחול-המועד

שו"ת עם הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

שאלה:

בקיבוצים וביערות קק"ל עושים קטיף פירות בחול-המועד לציבור הרחב, האם מותר להשתתף בזה?

תשובה:

1. כותב השלחן ערוך או"ח סי' תקלג, בהלכות חול המועד, ג: **"פירות שנתבשלו קצת ונאכלין ע"י הדחק, מותר ללקטן (לקטוף אותם) כדי לאכלן (במועד ובחג)."** ולכן מותר להשתתף בקטיף בחול המועד אם יקטוף רק הכמות הנדרשת לו ולמשפחתו בחול מועד ובחג.
2. אמנם לקטוף בחול המועד פירות כדי לשמרם עד לאחר החג אסור ורק לקנות במקומות זולים מותר אפילו שלא לצורך אכילתם במועד וחג, וזה בתנאי שלא ימצא פירות במחיר זול כזה אחרי החג. וכך כותב שם בהמשך בשלחן ערוך: **"...אסור ללקטם תחלה כדי לכבשם (לשמר אותם אחרי החג) ואם הוא דבר שאינו נמצא אחר המועד, מותר לקנותו ולכבשו."** וכותב שם במשנה ברורה סי' קטז: והוא הדין **(שמותר לקנותו ולכבשו - לשמר אותם עד לאחר החג) אם יתייקר אחר-כך** וכמו פרקמטיה."
- אכן מותר לקנות פירות בחול המועד אפילו שלא לצורך אכילה בחול-המועד או החג אם עכשיו יכול לקנות אותם במחיר זול יותר מהמחיר שיצטרך לשלם עבורם אחרי חג.
- וזה דומה למה שכתב בשולחן ערוך אורח חיים סימן תקלט סעיף ה: **"אם הוא דבר שאינו מצוי תמיד לאחר המועד, כגון ספינות או שיירות שבאו, או שהם מבקשים לצאת, ומכרו בזול או לקחו ביוקר, מותר לקנות ולמכור אפילו שלא לצורך תשמישו אלא לעשות סחורה ולהשתכר; והוא הדין לירידים הקבועים מזמן לזמן ואפילו מעיר לעיר מותר ליסע בכה"ג."**
- לכן התירו לקנות פירות בזול בכל מיני מקומות בחול-המועד אפילו כדי לשמר אותם (בקריר) עד לאחר החג.
3. אמנם לא התירו בחול-המועד לקטוף את הפירות בזול (בקיבוצים וביערות קק"ל), כדי לשמר אותם לאחר החג, אפילו אם לא יכול לקטוף או לקנות אותם במחיר זול כזה אחר החג. וכך כותב בערוך השלחן או"ח סי' תקל"ג, סעי' ו': **"אסור ללקטן תחילה (לקטוף את הפירות בחול המועד), כדי לכבשן על לאחר יום-טוב דמלאכה גמורה לא הותרה על לאחר המועד, אפילו אם לא ישיג זה לאחר המועד, אבל לקנותם ולכבשם מותר, אם לא ישיגם לאחר המועד, כיון שאין כאן (בקניית הפירות בזול) מלאכה גמורה."**
4. אמנם במצב שאם לא יקטפו הפירות בחול-המועד, אז הם ירקבו על העץ או יפלו על האדמה וירקבו שם, אז יש כאן מניעת הפסד לבעל העץ ומותר לקטוף את הפירות, כפי שכתב בביאור הלכה או"ח סי' תקל"ג ד"ה אסור ללקטם: **"דאלו אילן של ישראל ויתקלקלו (הפירות) לאחר המועד, בוודאי הוא דבר האבד ושרי (ומותר לקטפן בחול המועד)."** לכן אם יש לאדם עץ בגינה שלו, שאם לא יקטפו בחול המועד את פירותיו הם ירקבו ויש לבעל גינה מזה הפסד, אז בעל הגינה יכול לקטוף את פירותיו. אבל אין לעשות קטיף עבור בעל העצים (קק"ל או קיבוצים) אלא על ידי נכרי או על ידי פועל יהודי עני שאין לו מה לאכול לחג.

לסיכום

1. לצורך מועד: מותר בחול-המועד להשתתף בקטיף בקיבוצים וביערות קק"ל כדי לקטוף רק את כמות פירות שהוא ומשפחתו זקוקים לה בחול המועד ובחג.
2. משום דבר האבד: **מותר לקנות פירות בזול בחול-המועד, אפילו שלא לצורך אכילתם בחול המועד וחג, במידה ולא ימצא אותם במחיר הזול הזה לאחר החג.**
3. **אסור לקטוף פירות בחול המועד כדי להשתמש בהם רק לאחר החג, כגון לסחורה או לאכילה, אפילו אם לא יכול לקטוף או לקנות במחיר זול כזה אחרי-החג, כיון שזו מלאכה גמורה.**
4. קטיף פירות רק **מותר** אם המטרה היא **למנוע נזק כספי** מבעל העץ עקב ריקבון הפירות שנשארים על העץ. לכן אם יש לאדם עץ בגינה שלו, שאם לא יקטפו בחול המועד את פירותיו הם ירקבו ויש לבעל גינה מזה הפסד, אז בעל הגינה יכול לקטוף את פירותיו. אבל אין לעשות קטיף עבור בעל העצים (קק"ל או קיבוצים) אלא על ידי נכרי או על ידי פועל יהודי עני שאין לו מה לאכול לחג.